

імпульсивність, проблеми міжособистісних комунікацій, відсутність метаболічного ресурсу для подолання психотравмуючої ситуації. Тригерами суїцидальної поведінки є фрустрації базових потреб, звуження когнітивних функцій з домінуванням змісту психічної травми у свідомості, втрата цільових настанов особистості, вживання алкоголю, можливий дисбаланс в системі АСР 1 — ген/продукт.

УДК 616.895.4-092.612.017.018.2

Кожина Г. М., Терьошина І. Ф.

*Харківський національний медичний університет
(м. Харків)*

Рівень протизапальних цитокінів (IL-4, IL-10) у сироватці крові хворих на рекурентний депресивний розлад

Рекурентний депресивний розлад (РДР) — хронічне рецидивуюче захворювання з високим ризиком повторних депресивних епізодів. Актуальність цієї проблеми зумовлена значною поширеністю захворювання, тенденцією до рекурентного перебігу, високою смертністю внаслідок суїцидальної поведінки.

З метою розроблення раціональних підходів до попередження виникнення чергового нападу РДР, нашу увагу привернула можливість вивчення показників цитокінового профілю, базуючись на даних сучасної наукової літератури щодо ролі порушень імунологічного гомеостазу у генезі і прогресуванні хвороб психічної сфери.

Проведено клініко-психопатологічне та клініко-психодіагностичне обстеження 96 хворих на РДР. Діагноз РДР триваючий епізод легкого ступеня (F33.00) був встановлений у 31,3 % хворих, РДР триваючий епізод помірної важкості (F33.1) — у 36,5 % і РДР триваючий епізод тяжкий без психотичних симптомів (F33.2) — у 32,3 % хворого. Крім загальноприйнятого лабораторного обстеження у хворих, що були під наглядом, вивчали рівні протизапальних цитокінів (ЦК) — IL-4, IL-10 у сироватці крові.

До початку проведення загальноприйнятого лікування що у хворих на РДР відзначалися різноспрямовані зсуви з боку концентрації протизапальних ЦК, при цьому ступінь зрушення вивчених показників був найбільш суттєво виражений у хворих з РДР (F33.2). Індивідуальний аналіз показав, що у 70,0 % хворих з РДР (F33.00), рівень IL-4 у сироватці крові був помірно підвищеним, у 23,3 % — в межах норми та у 6,7 % — помірно зниженим; у 80,0 % з РДР (F33.1) концентрація цього протизапального ЦК була помірно збільшеною, у 14,3 % — була в межах норми та у 5,7 % — помірно зниженою; у 96,8 % пацієнтів з РДР (F33.2), рівень IL-4 у сироватці крові був помірно збільшеним та у 3,2 % — помірно зниженим. Загалом концентрація IL-4 у крові обстежених хворих з РДР (F33.00) до початку лікування була збільшена у середньому в 1,31 рази стосовно значень норми і складала при цьому $66,9 \pm 1,6$ пг/мл ($P < 0,05$), вміст IL-10 — у середньому в 1,44 рази та дорівнювала $1,84 \pm 0,06$ пг/мл ($P < 0,05$). У пацієнтів з наявністю РДР (F33.1), вміст IL-4 був підвищений в середньому в 1,62 рази стосовно норми і дорівнював при цьому $76,4 \pm 1,5$ пг/мл ($P < 0,001$), рівень IL-10 — у середньому в 1,64 рази, що складало $2,1 \pm 0,07$ пг/мл ($P < 0,001$). Найбільш суттєві зсуви з боку протизапальних ЦК відбувалися при РДР (F33.02) — рівень IL-4 збільшувався в середньому в 1,74 рази від норми і складав $82,1 \pm 1,7$ пг/мл ($P < 0,001$), рівень IL-10 — у середньому в 1,76 рази, що складало $2,25 \pm 0,06$ пг/мл ($P < 0,001$).

Під час вивчення концентрації протизапальних ЦК на момент завершення лікування із застосуванням загаль-

ноприйнятих препаратів було встановлено, що вивчені показники мали тенденцію до поліпшення, але повної нормалізації не відбувалося. Слід відмітити, що більш виразна позитивна динаміка спостерігалася у хворих з діагнозом РДР, триваючий епізод легкого ступеня (F33.00). Отримані дані свідчать, що на момент завершення терапії із застосуванням лише загальноприйнятих препаратів не відбувалося повної нормалізації вивчених показників, що у клінічному плані відзначалося виникненням наступних епізодів РДР, в низці випадків — з погіршенням клінічної симптоматики. Отже, у хворих на РДР до початку загальноприйнятого лікування в амбулаторних умовах спостерігалася збільшення концентрації протизапальних ЦК IL-4 та IL-10 у сироватці крові, більш суттєво виражене при РДР триваючий епізод тяжкий без психотичних симптомів (F33.2), при цьому проведення загальноприйнятого лікування не забезпечує нормалізації концентрації протизапальних ЦК (IL-4, IL-10) у сироватці крові обстежених хворих, що потребує відповідних методів корекції.

УДК 616.89:378.046.4

*Козідубова В. М., Долуда С. М., Гончаров В. Є.,
Баричева Е. М., Брагін Р. Б., Гурницький О. В.*

*Харківська медична академія післядипломної освіти
(м. Харків)*

Питання вдосконалення післядипломної підготовки фахівців психіатричної допомоги в діяльності опорної кафедри

На сучасному етапі післядипломної підготовки лікарів-психіатрів важливе значення має застосування новітніх інформаційних та освітніх технологій викладання на однопрофільних кафедрах. Важливим є удосконалення інформаційної складової та методів навчання, підвищення ефективності оцінки якості професійної підготовки лікарів-психіатрів, безперервного професійного розвитку спеціалістів, впровадження ефективних освітніх технологій у післядипломній освіті.

Для оптимізації підготовки спеціалістів за фахом має значення використання не тільки комп'ютерних технологій, але й навчальних фільмів, що допомагає суттєвому підвищенню сприйняття навчального матеріалу та дає можливість поліпшити формування знань у слухачів, засвоєння практичних навичок для надання психіатричної допомоги пацієнтам з різною патологією.

Важливе значення має заохочення слухачів до самостійної підготовки на різних циклах. Крім того, впроваджуються різні технології контролю знань для правильної об'єктивної оцінки кінцевих результатів навчання за фахом.

Значна увага приділяється питанням впровадження в психіатричну практику нових знань на ґрунті вивчення важливих положень адаптованих клінічних настанов спектра аутизму у дорослих та іншої патології на моделі мультидисциплінарної роботи щодо виявленню відповідних психічних розладів, зважаючи на показники діагностичних оцінок, та здійсненню диференційованої комплексної терапевтичної допомоги пацієнтам.

Надання інформації з важливих питань виявлення патології та терапевтичної допомоги пацієнтам з маловивченими формами психічних розладів дає можливість слухачам на різних циклах підготовки удосконалювати, поглиблювати професійні знання, що є необхідною умовою висококваліфікованої допомоги хворим.

Окремим напрямком надання важливої інформації є реалізація, поряд з традиційними комп'ютерними